

**Islands præsident
Ólafur Ragnar Grímssons
tale
i Industriens Hus**

**HVORFOR ER ISLANDSKE FIRMAER SÅ INNOVATIVE –
GIVER DET ANLEDNING TIL FORUNDRING?**

København 9. feb. 2007

Kære bedriftsledere,
direktører,
gode gæster

Det er mig en glæde at komme her i Industriens Hus for at tale om udviklingen af islandsk forretningliv, og fornøjeligt at det er netop i et særligt højtidsår i Danmarks og Islands fælles historie, et højtidsår hvor vi mindes hundredeåret for det berømte Kongebesøg i 1907. Det var en skelsættende begivenhed i vore nationers historie, Fredrik den VIII sejrstog rundt til de islandske bygder.

Det er sandelig andre tider nu, men historien og kulturen vil altid knytte stærke bånd islændinge og danskere imellem, lad os ikke glemme at København var Islands hovedstad i 500 år.

På det sidste har vi islændinge både her i Danmark og mange andre steder verden rundt erfaret en voksende interesse i islandske virksomheders successer – i udviklingen af virksomheder som for cirka ti år siden var begrænset til det lille islandske marked, men som nu er blevet fremstående europæiske eller verdensomspændende medspillere på områder før ukendt for islændingene: i operationen af banker eller finansielle institutioner, detailhandel, indenfor mode, medicinproduktion, fremstilling af kunstige proteser, færdiglavede madvarer, telekommunikation, software, for kun at nævne få felter.

Mange har fundet det svært at forlige sig med disse forhold, og har fundet på nogle mærkelige forklaringer på, hvorfor så lille et land i Nordatlanten har opnået så mærkbar en succes.

Det er virkelig en fascinerende historie som giver god indsigt i nogle af vor tids underliggende globaliseringstilbøjeligheder, fordi forklaringerne på den islandske succes ikke kun kan begrænses af faktorer forbundet med vores land. Alligevel har vores tradition og uddannelse, kultur og hjemmemarked, givet os et værdifuldt fortrin, når vi står overfor konkurrencen med andre.

Jeg vil her i dag forsøge at give jer en indsigt i og forklaring på denne succes.

Verdens forvandling, de ændringer der har fundet sted i Europa og resten af verden i løbet af de sidste tyve år har været meget gunstige for islandske virksomheder og for en ny generation af entreprenører og bankmænd, mange af dem uddannet på ansete handelsskoler og fremragende universiteter i USA, det britiske eller i de nordiske lande.

I løbet af de sidste år findes der fire slags trends og forvandlinger, som sammen har skabt nye muligheder for Island og andre små europæiske stater.

For det første er det afslutningen af den kolde krig og de demokratiske og økonomiske reformationer i central- og øst Europa.

For det andet er det globaliseringen af forretning og handel, som inkluderer forbindelsen til den Europæiske Unions indre marked, hvor Island deltager igennem den Europæiske Økonomiske Aftale (EØA).

Det tredje er revolutionen i informationsteknologi, som har gjort det muligt for vore forretningsledere at etablere management netværker og samarbejde tværs over kontinenter, og at eliminere de forhindringer der før var forbundet med afstand og begrænset størrelse af vores økonomiske system.

Det fjerde, især i løbet af de sidste år, er tilgængeligheden til finansieringsressourcer fra banker og investeringsfonde på forskellige steder i verden, som har gjort adgangen til lån og finansielt partnerskab forholdsvis nem. I denne henseende har vi som andre, haft fordel af det favorable finansielle klima.

Naturligvis har disse fire forandringer ikke kun skabt muligheder for Island. Mange små europæiske stater har i løbet af de sidste år vist sig at have større succes end nogle kontinentomspændende lande. For eksempel har Slovenien, Slovakiet, Estland, Letland, Lithauen, Luxembourg og andre, ved siden af Island, vist, at det 21. århundrede kunne være den største opblomstringstid som disse lande nogensinde har oplevet.

Man kan argumentere stærkt for at små stater aldrig før har haft de storartede muligheder som de er vidne til i dag. Ældre forhindringer er stort set ophævet og erstattet af et meget mere åbent og vidt felt hvor de enkeltes talenter, fantasier og kreativitet beslutter hvad der lykkes, fremfor størrelsen af deres lande og de resurser de har til rådighed.

Den lille stat kan være en meget indbringende base for nyudvikling i forretning, fordi det i den er nemt at se hvordan de forskellige elementer kædes sammen, at etablere samarbejde mellem forskellige aktører, at indhente information og erfaring. Den lille stat kan tjene som en slags laboratorium eller forskningsbase nøjagtig på de områder som efterhånden i større grad vil dominere det 21. århundredes økonomi.

Nye virksomheder kan nu fremstå globalt uanset placeringen af deres hjemmebase, og snart have hele verden som deres markedsområde. Island har vist hvordan dette kan lade sig gøre – hvordan en lille stat på en organiseret og succesfuld måde kan reagere på globaliseringen og derved give et skub til egen forretnings succes.

Før i tiden var Islands erfaring på verdensmarkedet begrænset til to sektorer – fiskeri og luftfart. Begge disse sektorer har forsynet os med en erfaring som har vist sig at være fordelagtig, når nyere tider har bragt os nye muligheder.

Ved mange lejligheder har jeg også lagt vægt på, hvordan det islandske samfund, sammen med vores historie og traditioner, har lagt grunden til en ny forretningskultur som har vist sig at være meget fordelagtig i vor tids konkurrenceudfordringer:

1. Islands stærke arbejdsmoral, som er vores arv fra det gamle samfund af landmænd og fiskere.
2. Et dominerende element af personlig tillid, som muliggør at islændingene samarbejder på en ekstraordinær effektiv måde, fordi de er opvokset i et samfund hvor alle kender alle.
3. Tilbøjeligheden til at fokusere på resultater fremfor processer: at gå lige til sagen og lave arbejdet på kortest mulig tid.
4. Mangelen på bureaukrati og vores mangel på tolerance overfor bureaukratiske metoder. Måske er det fordi vi er så få at vi aldrig har haft råd til at opbygge omfattende bureaukratiske strukturer.
5. Det at lægge vægt på at forme små grupper af tæt og strategisk samarbejdende operatører, at lave hurtigkørende netværk af nøglebeslutningstagere, som hurtigere kan slutte en kontrakt end de som er vant til at arbejde indenfor større og mere bureaukratiske virksomhedsstrukturer.

6. Gammeldags entreprenørskab hvor lederen, han eller hun, selv står i spidsen og tager ansvaret, leder holdet, giver virksomheden et synligt personligt ansigt.
7. Vigtigheden af et personligt omdømme, til dels med rødder i de gamle Eddadigte, hvor det understreges at vores rigdom kan visne bort, men at vores omdømme altid vil følge os.
8. Det islandske marked har, på trods af sin ringe størrelse, vist sig at være et effektivt springbræt på grund af sin store konkurrencedygtighed – måske i større grad end mange andre europæiske markeder. Det der lykkes i Island kan også lykkes alle andre steder.
9. Til sidst, fordi vi er så få, rejser vi ikke verden rundt med en ekstra bagage af skjulte motiver eller stormagtsinteresser med rødder i militær, finansiel eller politisk styrke. Ingen er bange for os. Nogle anser os eventuelt for at være harmløse fascinerende excentrikere.

Disse elementer, som konstituerer strengene i den moderne islandske virksomhedskultur, har muliggjort entreprenørernes succes på mange områder: det er ikke kun indenfor fiskeri og luftfart, men også i bankverdenen, detailhandel og mode, telekommunikation, medicinproduktion, teknologi, software og på mange andre områder.

Fundamentene under de islandske forretningssuccesser er nu placeret på så mange områder og er forstærket og funderet i så mange dele af verden – i det vestlige og østlige Europa, i Amerika og Asien – at deres fremtidsskæbne nu er stærkt afhængig af verdensøkonomien.

Så længe som verden fortsætter med at blomstre holder de islandske bestræbelser kursen – ved at udvide og fordybe deres position på verdensmarkedet.

Naturligvis vil nogle entrepriser fra tid til anden være nødt til at køre langsommere, enkelte kunne gå helt i stå, som det er naturligt i ethvert succesrigt kapitalistisk økonomisk system, men i det hele taget har kæden og varieteten af islandske virksomheder nu lavet et solidt, globalt net med pålidelige forbindelser i hele verden.

Den vilje som Kina og Indien har vist til at samarbejde med Island er et yderligere bevis på hvor positive fremtidsudsigterne er.

I maj 2005 fulgte repræsentanter fra over 100 islandske virksomheder mig på et offentligt besøg i Kina. De kinesiske myndigheders velvilje og det kinesiske virksomhedssamfund gjorde det muligt for mange af disse islandske virksomheder at etablere strategiske

kontakter med kinesiske partnere baseret på fælles interesser og fordele på verdensmarkedet og nu har kineserne besluttet at indlede diskussioner om en gensidig frihandelsaftale. Island vil blive Europas første land, som laver den slags aftale med Kina.

I samme måned som jeg rejste til Kina kom Indiens præsident til Island – en indisk præsidents første statsvisit til et nordisk land – og delegasjonen viste stor interesse for samarbejde med Island. Et godt eksempel på hvad en islandsk-indisk akse kunne frembringe er de farmaceutiske faciliteter i Indien, som har hjulpet til at gøre den islandske virksomhed Actavis til verdens fjerde største generiske farmaceutiske virksomhed.

Ja, fremtiden byder sandelig på fascinerende muligheder og jeg er overbevist om at islandske virksomheders store succes i løbet af de sidste år kun er begyndelsen på en flot færd. De islandske bankers overskudstal for 2006, for nylig offentliggjort, viser dette tydeligt, overskuddets vækst var nærmest utroligt på trods af at året 2006 på mangan måde var besværligt på grund af de omtaler der fandt sted i andre lande.

De islandske virksomheders bedrifter i Danmark og samarbejdet med danske forretningsledere er sandelig en af de bærende kræfter i de resultater islændingene har opnået og jeg er sikker på at vores fælles høst i de kommende år vil gavne både Danmark og Island.

Vore nationers frugtbare samarbejde i et nyt århundrede er et stærkt vidnesbyrd på, hvordan vi kan udnytte de muligheder, som globaliseringen og informationsteknologien har givet en ny generation af forretningsledere, og deres arbejde vil give befolkningen større velstand. Danmark har igennem århundreder lært islændinge meget, og forhåbentlig kan vi islændinge også i de kommende år formidle en del af vores erfaring til jer.